

Problema fundamentalismului islamic și stabilitatea politică

Iulia Gorincioi, doctor în filosofie, conferențiar
Universitatea de Stat din Moldova,
A. Suceveanu, dr. conf. univ.
Universitatea de Stat din Moldova

Ideologia nu poate fi distrusă prin cuvînt sau logică, cu atît mai mult nu poate fi distrusă cu arme. Ideologia moare singură, cînd se dovedește că nu prea corespunde realității.

Reacția Occidentului la ceea ce se întîmplă în Egipt, declarațiile, că organizația „Frații musulmani” (Muslim Brotherhood)[1] sunt niște băieți pașnici cu care Ḥusnī Sayyid Mubārak speria Occidentul și deaceia î-i numea teroriști, este neadecvată.

Trebue să menționăm, că organizația „Frații musulmani” este nu doar o organizație fundamentalistă islamică, ci una de bază, care a dat naștere tuturor celorlalte organizații fundamentaliste islamice. Constituirea ei în anul 1928 poate fi comparată doar cu constituirea Partidului Social-Democrat din Rusia (PCДП), iar ideologia care a fost înaintată de unul din fondatorii ei - Sayyid Qutb, poate fi comparată după gradul de influență doar cu „Capitalul” lui Marx. E suficient să subliniem, că una din organizațiile afiliate ale organizației „Frații musulmani” este „Mișcarea de rezistență islamică”[2], ce guvernează din 2007 în sectorul Gaza., iar Oussama Ben Laden la timpul său se inspira anume din ideile fraților musulmani. În timp ce membrii organizației „Frații musulmani” erau persecutați în Egipt, Arabia Saudită îi primea cu brațele deschise, inclusiv și în rol de învățători, încercînd astfel să dăuneze regimului lui Orić Naser, care fiind prezidentul Egiptului, s-a folosit de sentimentul antiimperialist al arabilor pentru a deveni liderul ideologiei pan-arabice, care promova unirea arabilor din exteriorul statelor naționale arabe cît și stimula programele de modernizare și secularizare a musulmanilor.

Trebuie să înțelegem, că în Orientul Apropiat noțiunea de libertate are cu totul alt caracter, altă esență decît cea obișnuită în Occident. Mai întîi de toate, pentru că conceperea libertății de majoritatea revoluționarilor arabi, indiferent de ce orientare sunt ei – laică sau religioasă – înseamnă în primul rînd libertatea de imperialismul occidental și nu libertățile individuale ale omului. Și orice regim arab î-și inspiră legitimitatea din

contradicția și opunerea sa față de Occident. Un timp îndelungat pentru a deveni un conducător legitim în Orientul Apropiat nu era nevoie de a câștiga alegerile democratice, ci de a manifesta o grijă enormă paternalistă mai evidentă față de concetățeni în spiritul califilor timpurii, de a tinde spre unitatea pan-arabistă, de a se opune mai înverșunat occidentului. Și nici un conducător al Orientului Apropiat, în special dintre cei noi, nu va reuși să nege regulile de respingere și agresivitate față de occident și cu atât mai mult islamul. El poate doar să-i depășească pe concurenții săi ca un musulman mai bun și ca un luptător mai îndrăgostit.

Totodată trebuie să subliniem, că perioada de înflorire a civilizației islamice se atribuie perioadei Unității Statului Islamic și corespunzător, în Orientul Arab renașterea și prosperarea, înflorirea se asociază cu crearea statului unic arab, iar declinul – cu perioada descompunerii, destrămării și dependenței lumii arabe de Occident.

De-a lungul ultimilor 50 de ani dictaturile Orientului Arab trebuiau să răspundă la întrebările popoarelor sale de ce arabii încă nu s-au unit și de ce Orientul Apropiat rămâne în dezvoltarea sa de Occident. Cu părere de rău, unicul răspuns consecutiv și consecvent la această întrebare în dimensiunile axiologice ale Orientului Apropiat îl prezentau fundamentalistii islamici. Deoarece conducătorii contemporani s-au încurcat în djaherie : ei fiind socotiți musulmani ne demni. [2]

Deci, organizația „Frații musulmani” nu este una moderată, ea constituie originea întregului fundamentalism islamic. Ceea ce a fost până la el are atitudine față de fundamentalismul islamic tot așa cum „Utopia” lui Tomas Mor față de GULAG. Da, desigur au existat predecesori istorici așa ca Sheikh Ibn Taymiyyah, care s-a născut în Siria în anul 1263. El a fost primul din savanții islamici, care a împărțit lumea în două părți : "Dar al-Islam" (universul păcii și al islamului) și "Dar al-Harb" (teritoriul locuit de necredincioși , unde domină războiul și datoria musulmanilor este de a cuceri aceste teritorii). Ibn Taymiyyah primul a născocit teoria despre aceea, că acel musulman, care crede altfel decât ar trebui să creadă, după Ibn Taymiyyah – este musulman rău și trebuie să fie nimic. Această idee este una ne specifică teoriei islamice din viacurile precedente, deoarece islamul în secolele VII, VIII și chiar până în secolul XII-XVIII era mult mai tolerant decât acelaș creștinism. Noi vedem cum în Spania califilor acelor timpuri creștinismul coexistă cu islamul, în timp ce creștinii revenind la putere în Spania – nimiceau

islamul și evreii. Noi vedem cum Cruciatații schinjuiau locuitorii Ierusalimului, iar Saladin recucerindu-l, i-a ertat pe locuitorii creștini. Noi vedem, de exemplu, că chiar în imperiul Otoman oricărui creștin i se permitea, primind islamul, să facă carieră, în timp ce e greu acelaș lucru să ni-l închipuim posibil în Franța sau Anglia secolelor XVI – XVII pentru un arab sau turc, chiar și creștinizați.

Dar toate acestea au fost demult în secolul al XIII-lea. Cu toate că fundamentalistilor le place să facă trimiteri la acele evenimente și personalități (Ibn Taymiyyah a trăit cu 6 viacuri mai târziu decât Prorocul, Al-Wahhab este reformatorul musulman de tipul ideologiei protestante a lui Luther), atât unul cât și celălalt condamnau înverșunat desfrîul puterii, însă dacă Luther îi critica pe monarhi și biserica romană pentru minciună și lux, atunci Al-Wahhab demasca corupția imperiului Otoman, pericolul inovațiilor prin care se subînțelegeau sărbătorirea nașterii Prorocului, respectul față de amulete și morminte, locuri sfinte – tot ceea ce contrazicea ideea unității divine. Al-Wahhab ca și Ibn Taymiyyah a declarat, că acel care nu crede și nu respectă islamul așa ca el, este un necredincios, viața lui și averea pot fi luate. Precum propăvăduirile lui Luther au fost folosite de cnejii germani în lupta pentru dobîndirea independenței de sub dominația Romei, așa și propovăduirile lui al-Wahhab au fost folosite de stăpînii Arabiei Saudite în lupta pentru eliberarea de sub dominația Turciei și constituind la timpul său fundamentul spiritual de început al Ordinului Vahabist (Deobandi and Wahabism), care a dat, mai apoi naștere Talibilor. Dar toate acestea au fost alte condiții istorice, erau alte timpuri, cînd creștinii comandau „ucideți pe toți, Dumnezeu î-i va cunoaște pe ai săi”.

Așa deci, nu importă ce s-a întîmplat în secolele XVI – XVII, cu toate că societății, în care lucrurile stau prost, î-i place să-și amintească ce s-a întîmplat în „perioada dinozaurilor” sau a califilor. Societățile, în care lucrurile merg bine, nu-și concentrează atenția la trecut, ele nu caută să folosească trecutul în calitate de dovadă și argument[4]. Pînă la crearea organizației „Frații musulmani” Occidentul nu s-a ciocnit cu fundamentalismul islamic. El s-a ciocnit doar cu patriotismul islamic, cu cruzimea sau fanatismul islamic ca fenomen în sens pozitiv al cuvîntului. Deoarece atunci cînd peste lumea islamică, ca peste oricare alta, se năpustește dușmanul, el se ciocnește de rezistență, care natural se

prezintă și ca una religioasă, și ca o reacție normală a poporului, pe care vor să-l cucerească.

Dar aceasta a fost o prea puternică reacție. Propriu zis, practic toate țările au fost cucerite de Occident, într-un fel sau altul, în secolul XIX, în afară de Rusia, care a fost modernizată în timpul lui Petru I și în afară de Japonia, care a fost modernizată în timpul revoluției jamaicane ca revoluția schimbărilor politice în economie și reformei agrare din anii 1872-1873. Unicul loc unde Occidentul a suferit o serioasă ripostă de regulă au fost țările musulmane [5].

Winston Churchill exclama, că islamul este un blestem greu pentru musulmani, așa cum impune credincioșilor săi, în afară de înrăirea fanatică, care este tot așa de periculoasă în om, ca și în câinele înebunit, apatia fatalistă. Consecințele acestei ideologii se manifestă în mai multe țări prin maniere teribile, agricultură înapoiată, metode comerciale urâte, neîncrederea etc. Toate există acolo unde trăiesc și conduc moștenitorii Prorocului și nu există o putere mai mare retrogradă în lume. El menționa, că musulmanismul nu numai că nu-și pierde influența, dar este o religie expansionistă și luptătoare, care deja s-a extins în Africa centrală, și dacă creștinismul n-ar fi fost apărat de mîna puternică a științei, de acea mîna contra căreia înverșunat se lupta, civilizația Europei contemporane putea să cadă analogic celei ale Romei Antice”.

Noi nu vorbim aici de islam, ci de fundamentalismul islamic, de dimensiunea politică a religiei (a islamului). Noi nu încercăm să analizăm dacă sunt sau nu cu adevărat creștini fanaticul Girolamo Savonarola, care ardea pe rug renumitele opere de artă sau inchiuzitorul Tomas de Torquemada, care ardea de viu oamenii. Noi avem convingerea, că creștinismul nu se reduce la ei. De asemeni, nu încercăm să cugetăm este sau nu Ben Laden un musulman adevărat. Noi știm, că islamul nu se reduce la Ben Laden. Vorbind despre dimensiunea politică a islamului, trebuie să subliniem, că pînă la începutul secolului XX, cînd Occidentul avea o atitudine respectuoasă față de islam, față de lumea musulmană, probleme nu existau și nu apăreau.[6]. Unul din cele mai importante puncte-cheie în istoria Orientului Apropiat a fost apariția organizației „Fraților musulmani” în 1928. Este semnificativ, că ideologii „Fraților musulmani” și a organizațiilor apropiate acestora, în timpuri diferite expuneau idei despre aceea, că dacă cineva nu crede așa ca noi, chiar dacă sunt musulmani, noi putem să-i omorîm, să-i ucidem. Este

adevărat, că organizația „Frații musulmani” nu este cea mai radicală organizație în Egipt, aici sunt două formațiuni, care s-au constituit – aceasta este Al-Gama'a al-Islamiyya (în traducere din limba arabă înseamnă „obștea islamică” sau „grupa islamică”), care este responsabilă, de exemplu, de unul din cele mai tragice acte teroriste unde au fost împușcați direct din automate 58 de turiști în orașul egiptean Luksor. Încă o organizație "takfiriții", care la timpul său a încercat să-l lichideze pe Ben Laden pentru insuficiența purității credinței (pentru credința neadevărată). Însă anume organizația „Frații musulmani” primii au adoptat acel „modus operandi” (mod de acțiune), care va deveni caracteristic pentru mulți fundamentalisti islamici contemporani, și anume : a se defini public organizație pacifictă, concomitent ocupându-se cu terorismul, iar orice încercare a puterii de a răspunde la aceste acțiuni a le declara ca „agresie nejustificată”. Trebuie să menționăm, că așa o procedură de gândire este foarte greu de a o găsi anume în islamul medieval, dar este foarte caracteristică pentru dualitatea totalitară de gândire și pentru regimurile comuniste și fasciste din secolul XX. Anume URSS se poziționa ca stat pașnic, înconjurat de dușmanii imperialiști, consacându-și tot efortul în pregătirea de război. Și organizația „Frații musulmani” oficial a fost interzisă în Egipt în 1954, după tentativa de omor asupra prezidentului Nasser. Singuri membrii organizației au declarat această tentativă ca o înscenare cu scopul de a interzice organizația lor. Și public organizația „Frații musulmani” nu încetează să sublinieze caracterul său pașnic, ce nu corespunde adevărului [7].

În perspectivă, când lumea s-a divizat în două lagăre dușmănoase, două forțe antagoniste – societatea deschisă și socialismul – fundamentalismul islamic era pe acest fon puțin vizibil și toți încercau să-l folosească. Cel mai semnificativ și fundamental exemplu este Pakistanul. Când Marea Britanie a creat Pakistanul, artificial a împărțit India în două părți – propriu zis India contemporană și Pakistan, astfel creînd țara de identitate islamică. Anglia deschis vroia acest lucru, ea a creat această țară ca contrabalanță, ca parte a cordonului, care permanent va fi dispus contra regimurilor comuniste. Și deci, nu trebuie să rămînem surprinși de faptul că anume acolo apar talibii (radicalismul islamic). Dar a urmat războiul în Afganistan și înfrîngerea URSS în acest război, pe care fundamentalistii înverșunați au identificat-o ca victorie adevărată a lor. Ei au scris foarte mult despre aceea, că au pornit acest război, sperînd

la o moarte chinuitoare, dar au obținut victoria asupra unei superputeri, și acum, vor obține biruința asupra celeilalte superputeri, și anume, asupra SUA. După aceasta s-a destrămat URSS, și momental în acele țări ale lumii a treia, în care era răspîndită credința musulmană, s-a schimbat cardinal starea geopolitică. Deoarece practic în toate țările unde la putere erau dictaturile socialiste, pe neașteptate la putere au venit regimurile fundamentaliste [8].

Dar situația se schimbat cînd Ben Laden declară djihad Americii. Și aceasta era o deosebire principială a lui Ben Laden de toți fundamentalisții islamici anteriori, deoarece ei declarau djihad doar conducătorilor politici proprii fie în Algeria, Somali sau Egipt. Ben Laden în locul acestor scopuri minore î-și pune unul major. Și trebuie să spunem, că aceasta a fost nu doar descoperirea politică a lui Ben Laden. Această descoperire a fost premiza semnificativă anticipată de slăbirea însăși a Occidentului. Chiar am spune, că aceasta este nu atît descoperirea lui Ben Laden, cît a lui Ayatollah Homen (care spunea că SUA sunt un tigru de hîrtie) și Gaddafi. Iată de ce atît politica iraniană cît și cea a lui Gaddafi, inclusiv și cea a lui Ben Laden consta în aceea, de a provoca America, și de fiecare dată la aceste provocări urmau răspunsuri nesperioase sau ele în genere lipseau. În aceasta constă diferența principială cu ceea ce s-a întîmplat în secolul XIX. Deoarece, atunci cînd Occidentul era cu adevărat Occident, nu erta așa provocări[9]. Constatăm faptul, că la sfîrșitul secolului XIX orce guvern, care proceda așa cum procedează Gaddafi sau Ahmadinejad, ar fi fost răsturnat. În cazul nostru însă așa zisul „tigru alb” s-a retras singur și Orientul apropiat s-a simțit nestingherit. Aceasta este o istorie foarte grea, este istoria uitării valorilor occidentale. Așa cum viacul XX a fost secolul contradicției totalitarismului în persoana URSS și societății deschise, după destrămarea URSS, societatea deschisă, ce și-a realizat victoria în mod pașnic asupra totalitarismului, a început să se transforme accelerat în opusul său. Posibil, că aceasta este strîns legat de aceea, că în lipsa unui dușman adevărat biurocrația se dezvoltă necontrolat, și nu există așa „prostie” de care nu s-ar fi ocupat ea [10]. Așa, „Amnesty International” a început să apere drepturile membrului organizației al-Qaeda Moazzam Begg, organizația non-guvernamentală „Human Rights Watch” (HRW) —care urmărește cum sunt respectate drepturile omului), a mers în Arabia-Saudită pentru a colecta mijloace cu scopul demascării

„militarismului sîngeros izrailitean”, iar fundamentalistii islamici pe deplin au apreciat acel fapt, că orice politică a Izraelului sau SUA în luptă cu terorismul inalienabil este însoțită de critica înverșunată din partea organizațiilor umanitare, a biurocrației internaționale și mas-media liberală. Au fost create organizații întregi cu scopul dezorientării populației, minciunii intenționate a necredincioșilor, iar Mișcarea islamistă de rezistență (Harakat al-Muqawama al-Islamiya) în genere și-a schimbat tactica : în loc să maximizeze numărul izrailitenelor omorîți, încearcă să maximizeze numărul propriilor femei și copii omorîți. Astfel s-a constituit destul de periculoasă situație, cînd Occidentul a încetat să-și apere propriile sale valori. Și acum acești oameni, care au încetat să-și apere propriile valori cred, că ele (valorile) vor fi apărate de oamenii din Egipt, care 94% au susținut actul terorist din SUA din 11 septembrie 2001.

În perspectivă va fi o grea contradicție, poate una și mai complicată decît cea dintre URSS și societatea deschisă. Deoarece sunt așa lucruri în fundamentalismul islamic, ca de exemplu, interzicerea activității bancare, negarea oricăror drepturi umane elementare pentru femei, care nu vor permite extremiștilor în Orientul Apropiat să biruie în mod deschis „societatea deschisă” nici economic, nici militar. Și, posibil, principala armă în lupta pentru victorie în aspect global a acestei versiuni a islamului pentru aceste țări rămîne și va deveni terorismul. Orientul Apropiat, posibil, va fi mai slab decît URSS în aspect militar, dar acest lucru va fi compensat printr-o toleranță mai mică a societății deschise față de pierderile umane. În orice caz, închipuirea contemporană despre nivelul pierderilor umane admisibile în atentatele teroriste va trebui neapărat revizuite, deoarece există demagogia liberală în corespundere cu care statul nu are dreptul de a permite, de a se împăca cu nici o victimă a cetățenilor săi, și tot odată nu are dreptul de a lichida teroriștii fără judecată. Această demagogie în mare parte și este responsabilă pentru starea contemporană umilitoare și impotentă a Occidentului în fața pericolului fundamentalist. Aceste lucruri va trebui să fie revăzute.

În cele din urmă, este îndoelnic, că Orientul Apropiat va fi unificat (va fi unit), chiar dacă acolo vor fi constituite multe state fundamentaliste, tot așa cum liderii pan-arabi n-au reușit s-o facă, de exemplu, Nasser sau Sadat. Și ținînd cont, că independența multor state slabe se explică în lumea contemporană doar prin condițiile

internaționale general adoptate, orice țară dovedindu-se în afara acestor condiții, poate deveni ușoară pradă pentru altele. Și este foarte posibil, că dacă regimurile fundamentaliste vor apărea în multe state ale Orientului Apropiat, atunci ele vor concura permanent pentru dominație în zonă după principiul „cine pe cine”.

Desigur, că nu toată lumea musulmană va deveni una fundamentalistă. Dubai, absolut clar, că va fi pentru Orientul Apropiat ceea, ce Taiwanul a fost pentru China. Și acest lucru este foarte important, deoarece va arăta, că în însă-și interiorul islamului nu este nimic ceea ce ar contrazice societatea umană normală. Dubai este guvernat în mod absolut patriarhal, el întruchipează un succes economic strălucit, un mod patriarhal-islamic reușit.

E greu să ne închipuim Turcia, că ar putea să devină fundamentalistă. Ea în prezent s-ar părea că merge în această direcție, dar aici există militarii care fac parte din blocul NATO, și care nici odată nu au permis acolo astfel de regimuri.

Fundamentalismul islamic ca fenomen politic, nu ca religie, actualmente se ține pe simpla șmecherie psihologică : „noi suntem adevărați musulmani, de ce blestemații de necredincioși în Occident trăiesc mai bine ca noi? Ei ne împiedică să trăim așa cum trebuie”. Reese deci, că stîrpirea acestui fenomen politic este posibilă doar într-un singur caz : dacă ei vor încerca să construiască raiul pe pământ și nu vor reuși. Tot așa, cum s-a întîmplat cu marxismul.

În această nouă lume în Orientul Apropiat regimurile autoritare, posibil, vor fi schimbate de cele totalitare. Tancurile vor trebui să patruleze Cape Horn, Occidentul urgent să caute alte izvoare de energie, în afară de țitei, iar cel mai mare pericol există pentru Israel, deoarece dacă există ceva care ar putea să nimicească Israelul de pe fața pământului, păi desigur că acesta este uniunea statelor fundamentaliste.

Dar acesta este prețul pe care Orientul va trebui să-l plătească pentru dictaturile guvernamentale și primitivismul poporului, iar Occidentul pentru biurocrația sa proprie internațională și umanitară.

REFERINȚE

1. „Frații musulmani” (Muslim Brotherhood) este una din organizațiile participante principale la dezordinile de masă și posibil cea care va favoriza cel mai mult din acest haos. Mohamed ElBaradei (unul din principalii foști funcționari de frunte, pe care Occidentul î-l vede ca viitorul prezident al

Egiptului și care a dus tratative cu Mubārak, președintele Comisiei pentru dezarmarea nucleară,) caracterizează această organizație ca una de orientare pașnică, conservativă, religioasă.

2. Mișcarea *Harakat al-Muqawama al-Islamiya* în engleză, *HAMAS* « *Исламское движение сопротивления* » în rusă.

3. De exemplu, norvegienii cărora le merg bine lucrurile și unde pe cap de locuitor revine cel mai mare număr de muzee în lume, sau americanii nu preferă să facă trimiteri la trecut în calitate de argument.

4. Țările, în care lucrurile merg rău, națiunile, treburile cărora stau prost – fie că e vorba de fostele țări socialiste, sau de țările arabe – preferă să caute argumente în trecut, în timpurile califilor. Această tendință este o periculoasă fixație pe trecut.

5. Toți foarte bine țin minte, cum englezii au suferit înfrângere în Afganistan, în special țin minte aceasta în Rusia, deoarece, după aceea URSS a suferit înfrângere în Afganistan. Un alt exemplu este istoria generalului Major Charles George Gordon – ca însăși întruchiparea imperiului Britanic, om foarte devotat imperiului, care la timpul său s-a proslăvit prin victoriile sale în China, care a fost trimis în Sudan, în orașul Khartoum pentru a evacua englezii, care sufereau diverse probleme din partea conducătorului musulman revoltat al Sudanului de atunci, care se numea Proroc - Mahdi (conducătorul) și ca un adevărat englez a hotărât să nu se lase înfrânt și să-i învețe minte pe nesupuși. Dar toate s-au terminat în forma cea mai proastă pentru englezi, astfel că după un an de asediu orașul Khartoum a fost luat, iar în 1885 generalul Gordon și însoțitorii lui au fost executați. Aceasta a fost o istorie absolut unică pentru Imperiul Britanic, un șoc, care a fost depășit doar după 13 ani, când în 1898 după această înfrângere în Sudan s-a întors generalul Herbert Kitchener – ofițer tânăr, care era și corespondent (jurnalist) militar și pe care i-l chema Winston Leonard Spencer-Churchill. Acesta a descris în amănunte lupta de la Omdurman, în care au fost nimiciți 52 de mii de băștinași, pe când de cealaltă parte au căzut în luptă doar 400 de soldați ai armatei unite englezo-egiptene, printre care doar 48 de englezi. Capul lui Mahdi, care la acel moment era deja mort, a fost dezgropat. În acești 13 ani imperiul Britanic a căpătat prioritate și și-a luat revanșa datorită descoperirii mitralierei „Maxim”, și astfel au reușit să se răzbune pentru înfrângerea de la Khartoum, împușcându-i neschinderit pe băștinași..

6. Să fim de acord, ce ar fi putut să uite generalul Gordon în Khartoum, doar nu Mahdi a venit în Londra. Când Napoleon a venit în Egipt el nu avea probleme cu puternicul fanatism islamic, deoarece stima și respecta tradițiile locale. Colonelul David Herbert Lawrence a devenit liderul luptei arabilor pentru independență și el de asemenea nu avea probleme că este colonelul Lawrence. În 1936 partea musulmană a oștilor generalului Franco mergeau în luptă împotriva

republicanilor cu deviza „Pentru Fecioara Maria” și nimeni nici nu-și amintea că ei sunt musulmani.

7. Iată citata din instrucția secteră a membrilor organizației din SUA: „Frații trebuie să știe, că datoria lor în America este un tip anume de djihad în misiunea de demolare și distrugere a civilizației occidentale din interior, atât cu mâinile proprii a necredincioșilor, cât și a adevăraților musulmani”.

8. O istorie foarte caracteristică ne prezintă mișcarea „Pêșmerge” (în traducere din limba kurdă – „cei ce merg la moarte”) și prezintă formațiuni militarizate a kurzilor, mișcarea de rezistență a kurzilor. Mișcarea „Pêșmerge” inițial era o organizație laică, dar în rezultatul primul război irakian, când comunitatea internațională a supus Irakul imbaregoului, sancțiunilor și a interzis orice ajutor internațional Irakului, către kurzi se adresează Arabia Saudită, vrînd să-i ajute, dar doar pe cei care au o credință corectă și adevărată. Așa, în 1993, doar în doi ani, mișcarea de rezistență a kurzilor complet își modifică caracterul și devine una extrem de religioasă.

Un alt exemplu – Syria. În februarie 1982 fundamentalistii au dezlănțuit o răscoală împotriva prezidentului Asad . Orașul în care s-au petrecut evenimentele a fost pur și simplu șters de pe fața pămîntului, fiind omorîți 20 de mii de oameni. Și în această situație nimeni nu s-a neliniștit, deoarece atunci cînd se întîmplă astfel de „sacrificii” în lumea arabă și cînd ele nu dăunează și nu prezintă pericol pentru SUA, care bombardează acolo ceva, sau pentru Israel care împușcă cu rachete acele case de unde au fost lansate rachete înspre Izrail, lumea europeană se face a nu observa nimic antiuman.

9. După Khartoum, undi armata lui Mahdi la omorît pe generalul Gordon, întotdeauna Ondorman, după Spion Cope, cînd burii au nimicit în 1900 o mare parte a armatei engleze, a fost dezlănțuită o adevărată politică a teroarei asupra burilor din Africa de sud, inclusiv și primele lagăre de concentrație, unde decesul atingea 34%, unde erau întemnițați femei și copii.

10. A început a controla absolut tot ce este posibil, s-au ocupat de reglarea financiară sub pretextul „spălării banilor”, s-au ocupat de lupta împotriva încălzirii globale, s-au ocupat cu reglarea formelor legumelor și greutateii chiflilor și desigur, chiar și pe fonul acestei nebunii în special se evidenția un anumit tip de nebunie – adică grija față de teroriști. Deoarece organizațiile umanitare internaționale de tipul celei Amnesty International, fiind lipsite de regimurile totalitare cărora ele li se opuneau, au început să caute noi jertve.

Referințe bibliografice

1. Stoina Niculae, Fundamentalismul islamic, modalitate de manifestare a neoterorismului // http://actrus.ro/reviste/2_2004/r2.pdf
2. Dobrițoiu, R.C., Afganistan un pământ uitat de timp, București, Editura Enciclopedică, 2002, Anexa 1.

3. [Виктор Шендерович о влиянии Путина на политику СМИ](#) //Radio „Эхо Москвы”, Особое мнение, **03.02.2011**

Stereotipurile în comunicarea interculturală

Antoci Arina, doctor în filosofie,
conf. univ. int. UASM

Modul în care se cristalizează relațiile dintre grupuri a constituit una dintre preocupările principale ale psihologilor sociali. Ei au examinat felul în care se percep și relaționează grupurile, impactul imaginii celuilalt asupra relațiilor dintre grupuri, modul în care apar fenomene extrem de importante de respingere, precum discriminarea și rasismul. În 1965, Campbell introduce conceptul de „conflict realist” și demonstrează că simpla prezență a exogrupurilor concurente sau a conflictelor de interese duce la ostilitate și percepții negative. Când identitățile sunt compatibile, conflictul este redus la minim, dar când identitățile sunt incompatibile sau când între ele există diferențe foarte mari, conflictul ia amploare. Avigdor consideră că reprezentările dintre grupuri au funcția de a legitima comportamentele unora față de celelalte, iar dacă relațiile sunt de competiție, reprezentările vor fi negative și vor tinde să atribuie grupului rival caracteristicile cele mai susceptibile de a accentua conflictul. Percepțiile negative se amplifică mai ales când o identitate se construiește prin raportare negativă.

Și atunci, dacă atitudinile ostile și reprezentările negative se pot instala foarte ușor între grupuri, deseori fiind suficientă simpla existență a competiției, cum se poate determina reconcilierea și colaborarea?

În 1954, Gordon Allport avansează „ipoteza contactului” și afirmă că realizarea de contacte între membri diferitelor grupuri este modul cel mai bun de a reduce tensiunile și ostilitatea.

O contribuție semnificativă la teoria conflictului realist i se datorează lui Sherif și colaboratorilor săi. Sherif continuă cercetările lui Allport și pune în evidență faptul că, în absența interdependențelor pozitive, simplul contact se dovedește insuficient pentru a genera armonie și colaborare. Doar interacțiunea în vederea realizării unui obiectiv comun poate să determine o schimbare de atitudine. Sherif subliniază necesitatea